

УДК 631.355.072/1

ОГЛЯД СТАНУ ВІТЧИЗНЯНОГО ПАРКУ КУКУРУДЗОЗБИРАЛЬНОЇ ТЕХНІКИ

В.Є. Пилип, асистент

Миколаївський державний аграрний університет

Тел. +038(0512) – 34-01-91

Анотація – проаналізовано сучасний стан існуючого парку кукурудзозбиральної техніки в Україні. Визначені негативні наслідки кризисного становища. Запропоновані шляхи виходу з даного становища.

Ключові слова – кукурудзозбиральна техніка, збирання врожаю, сезонне завантаження.

Постановка проблеми. Щороку світове виробництво кукурудзи дедалі зростає. Нині ця культура займає одне з провідних місць у світовому виробництві сільськогосподарських культур. Доволі швидко в світі зростає врожай кукурудзи. Так у 2010 році показники врожайності в США та країнах ЄС вже перевищували 86 ц/га [6].

В Україні показники врожайності на превеликий жаль більш як удвічі нижчі, не дивлячись, що наша країна, особливо райони півдня України, за своїми кліматичними умовами, як і американський кукурудзяний регіон, вельмисприятлива для виробництва кукурудзи. Ці умови дають реальну можливість значного підвищення врожайності кукурудзи, рентабельності її використання і загального підйому економіки сільського господарства [5]. Зважаючи на постійно зростаючий попит на відновлювальні джерела енергії – такі як біоетанол (який в більшості виробляють із кукурудзи), слід очікувати значне збільшення посівних площ та підвищення валових зборів даної культури. Враховуючи таку тенденцію всебічного зростання виробництва кукурудзи в нашій країні, виникає питання чим збирати майбутній врожай та яка буде продуктивність існуючого парку кукурудзозбиральної техніки?

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Визначення необхідної кількості збиральних машин і їх складу на основі аналізу витрат коштів на придбання техніки та збитків від несвоєчасного збору врожаю запропоновано у роботах [2, 4]. Розраховуючи, що оптимальні строки збирання кукурудзи на зерно не повинні перевищувати 7 днів (перебільшення веде до неминучих значних втрат), розрахована кількість необхідної Україні кукурудзозбиральної техніки складає 18,5 тис. штук. Однак у приведених розрахунках зовсім не приділено

уваги можливим простоям машин пов'язаними з технічними обслуговуваннями та запланованими діагностичними міроприємствами.

Мета роботи. Дана стаття присвячена проведенню ґрунтового аналізу технічного забезпечення збирання врожаю кукурудзи та визначенню основних напрямків для подолання визначених негативних явищ.

Результати досліджень. Наша країна традиційно є однією з передових держав серед країн СНД по вирощуванню кукурудзи. З початку 90-х років в країні спостерігалось різке підвищення виробництва зерна кукурудзи (рис. 1).

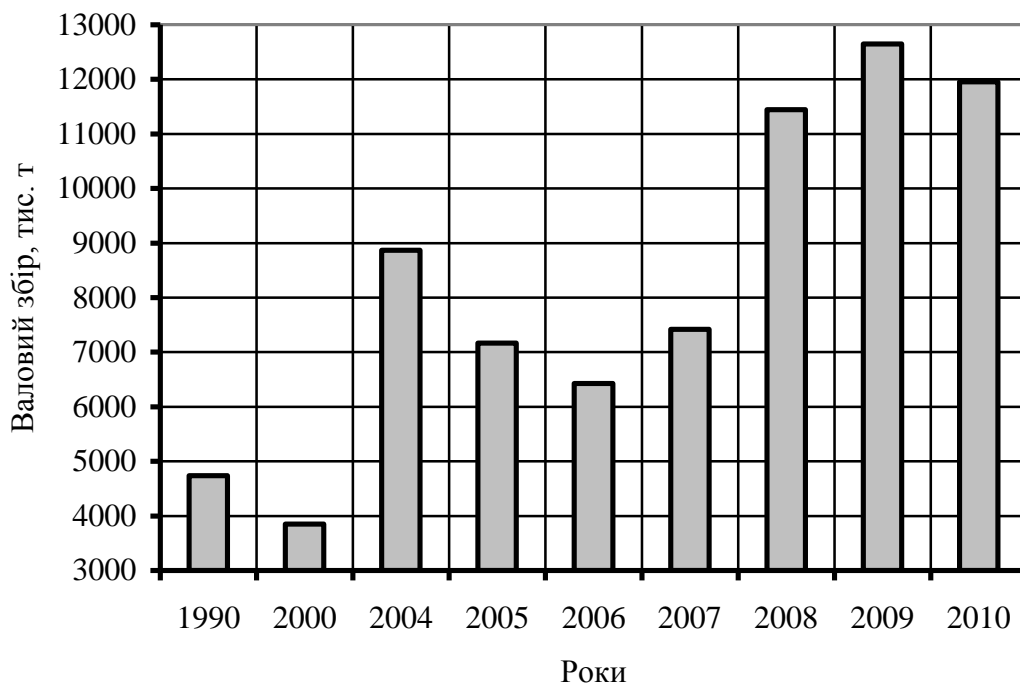

Рис. 1. Динаміка зміни валового збору кукурудзи

За даними Держкомстату України в 2010 році посівна площа кукурудзи на зерно становила 2,64 млн. га, а валовий збір зерна склав – 12,5 млн. т, при середній врожайності 50 ц/га [4]. Аналізуючи приведені дані видно, що посівні площі за останнє десятиріччя зросли майже на 50 %, що пояснюється привабливою ціною кон'юнктурою – середні експортні ціни на кукурудзу перевищують ціни на пшеницю. Але посівні площі, як і врожайність кукурудзи за багаторічними даними досить нестабільні. Основними причинами нестабільності виробництва зерна кукурудзи та рівня врожайності культури є різке коливання за роками розміру посівних площ, значного погіршення матеріально-технічної бази господарств, відсутність коштів на придбання сучасної збиральної техніки.

На теперішній час парк кукурудзозбиральної техніки в

сільськогосподарських підприємствах країни складається в основному з причіпних комбайнів ККП-3, самохідних КСКУ-6 та приставок ППК-4, КМД-6 (на 85 %) який вже морально і фізично застаріли. На сьогоднішній день темпи спрацьованості існуючого парку кукурудзозбиральної техніки на порядок перевищують темпи її оновлення[1].

Протягом 1991-2010 років у вітчизняних господарствах спостерігається різке скорочення кукурудзозбиральної техніки від 15287 одиниць у 1990 році до 2548 одиниць в 2010 році (рис. 2).

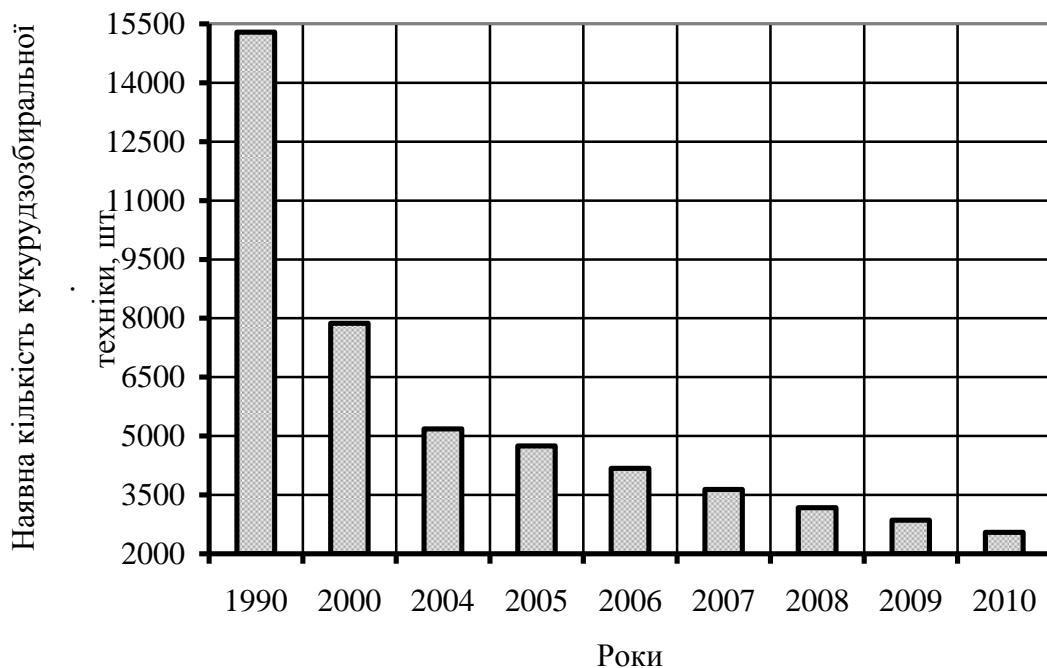

Рис. 2. Динаміка зміни кількості кукурудзозбиральної техніки в вітчизняних господарствах

Дефіцит кукурудзозбиральних комбайнів призводить до подовжування строків збирання і як наслідок, до погіршення якості та кількості валового збору. При цьому наявність кукурудзозбиральної техніки в більшості регіонів не відповідає розміщенню виробництва кукурудзи, деякі області мають в своєму розпорядженні 9-15 одиниць збиральної техніки [3]. Нормативний показник завантаження для комбайнів складає 130 га, для кукурудзяних приставок 150 га, однак на теперішній реальний показник сезонного завантаження одного кукурудзозбирального комбайна в 5-7 разів перевищує встановлену норму.

На даний час темпи зростання навантаження збиральних площ на один кукурудзозбиральний комбайн є значними і суттєво перевищують нормативний показник. Однак слід зазначити, що прагнення до суттєвого зменшення навантаження на один

кукурудзозбиральний комбайн до рівня країн ЄС з економічної точки зору недоцільна. Так навантаження на один кукурудзозбиральний комбайн у Німеччині становить 62 га, Франції – 85 га, а це значно підвищує амортизаційну складову у собівартості продукції [5].

Якщо проводити міжнародні порівняння, то показник кількості кукурудзозбиральних машин в Україні у розрахунку на 100 га посівних площ у 7-10 разів менше, ніж у розвинених країнах. Задіяний парк кукурудзозбиральної техніки в державі практично в шість разів менший від технологічної потреби. Враховуючи оптимальність строків збирання це можна зробити організацією збирання врожаю послідовною по мірі дозрівання в різних регіонах країни починаючи з півдня до півночі. В даному напрямку діють крупні аграрні формування, наприклад, ТОВ «Агросоюз», СП ТОВ «Нібулон», в яких сформовані збиральні загони, в складі яких задіяна сучасна високопродуктивна збиральна техніка. Але дане управлінське рішення дає змогу збільшити навантаження на один комбайн і, отже, покращити економічні показники та при цьому зменшити амортизаційний строк використання та загальний ресурс робочездатного стану нової складної техніки.

В умовах нестачі власної збиральної техніки аграрні підприємства вимушені йти шляхом її залучення. На сьогоднішній день існує ряд підприємств, які спеціалізуються на відповідних послугах. Але залучення послуг обслуговуючих підприємств надто дороге та в кінцевому рахунку суттєво впливає на собівартість продукції. Тому в умовах ринкової економіки фінансові витрати на технічне забезпечення сільського виробництва повинні нести насамперед сільськогосподарські підприємства зі спеціально передбачених фондів технічного переоснащення. Це не виключає державної підтримки і надання певних пільгових умов для технічного переоснащення села.

Висновок. В сучасних умовах керівникам аграрних підприємств доцільно використовувати збиральну техніку на міжгосподарській основі. Результати досліджень показують, що створення обслуговуючих підприємств технічного забезпечення на деякий час може вирішити проблему збиральних робіт, але в подальшому слід приділяти особливу увагу розробці конкурентоздатної вітчизняної збиральної техніки. При цьому створення нового покоління більш сучасної збиральної техніки повинно нерозривно базуватись на аналізі роботи та виявлені недоліків при експлуатації попередніх машин.

Література:

1. Агропромисловий комплекс України: стан, тенденції та перспективи розвитку. Інформ.-аналіт. зб. / за ред. П.Т. Саблука та ін.

– К.: ІАЕ УААН, 2003. – вип. 6. – 763 с.

2. *Погорілий Л.В.* Зернозбиральна техніка: проблеми, альтернативи, прогноз / *Л.В. Погорілий, С.М. Коваль* // Техніка АПК. – 2003. - № 7. – с.4-7.

3. Статистичний щорічник України за 2008 рік. Державний комітет статистики України / За ред. *О.Г. Осауленка*. – К.: Видавництво «Консультант», 2009. – 576 с.

4. *Тихоненко О.В.* Забезпеченість сільського господарства зернозбиральною технікою як запорука ефективності зернового господарства / *О. В. Тихоненко* // Економіка АПК. - 2008. - № 7. - С. 36-41.

5. Farm Production Expenditure. 2008 Summari. August, 2009. United States Department of Agriculture. National Agriculture Statistics Service. – 175 p.

6. Key World Energy Statistics. 2009. International Energy Agency, 2009. 257 p.

ОБЗОР СОСТОЯНИЯ ОТЕЧЕСТВЕННОГО ПАРКА КУКУРУЗОУБОРОЧНОЙ ТЕХНИКИ

В.Е. Пилип

Аннотация – проанализировано современное состояние существующего парка техники для сбора кукурузы в Украине. Определены негативные последствия кризисного положения. Предложены пути выхода из данной ситуации.

Ключевые слова – техника для сбора кукурузы, уборки урожая, сезонная загрузка.

OVERVIEW OF THE STATUS DOMESTIC FLEET TECHNOLOGY CORN

V.E. Pilip

Summary – the current state of the existing fleet of vehicles for the collection of maize in Ukraine. Identified negative impacts of the crisis situation. The ways out of this situation.

Key words – technology to collect corn, harvest, seasonal load.